

SVENSK FLYGHISTORISK FÖRENING JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Vid vårt upptaktsmöte hösten 2016 berättade Per Björkqvist om flygplanstypen B 5 i Flygvapnet. Som son till Hasse Björkqvist fick Pelle ett genuint flygintresse "redan från vaggan". Våra äldre medlemmar beundrar fortfarande Hasse som anses ha byggt upp vårt Flyg- och Lottamuseum ute i Ope. Pelle har alltså växt upp i Östersund och tjänstgjort under många år vid F4. Under den tiden var han ideellt verksam i vår förening. Han berättade att han samlat skrot från en havererad B5:a 70 mil norr om Östersund. Det är Pelle som har byggt den fina flygsimulatoren där besökare vid vårt flygmuseum kan prova på att flyga Viggen. För fyra år sedan blev han erbjuden ett jobb som flygtekniker i samlingsenheten vid Flygvapenmuseet i Malmslätt som han inte kunde tacka nej till.

B5 utvecklades av Northrop i USA under 1930-talet. En Svensk delegation besökte USA och beslöt om inköp av en prototyp. Denna utprovades vid Försökscentralen i Malmslätt. Sammanlagt 102 flygplan tillverkades sedan på licens i Sverige. Saab i Linköping tillverkade flygkroppen och ASJA tillverkade vingarna i Trollhättan. Den taktiska utprovningen bedrevs till stor del vid F4 på Frösön som då hade överste Bjuggren som chef. Flygplanet användes som störtbombare. Man påbörjade dykning från 2000 meters höjd med 80 graders dykvinkel och fällde bomber. Det fanns också en "räddningskapsel" innehållande nödproviant och överlevnadsutrustning som kunde fällas. Flygplanet hade en niocylindrig Bristol Mercury stjärnmotor på 980 hk, även den licenstillverkad i Sverige. Toppfarten var 335 km/h. Flygplanet var tvåsitsigt med förare och skytt. Man hade fyra 8 mm kulsprutor i vingarna och en rörlig kulspruta.

40 totalhaverier inträffade med 32 omkomna under 1940 till 1950. Flygsäkerheten har verkligen förbättrats sedan dess. Ännu har inget haveri med omkommen inträffat med JAS 39 sedan första flygningen 9 dec 1988! En historisk provflygning med Stig Holmström som förare som undertecknad fick bevittna vid Saab i Linköping.

Tyvärr är ingen B5:a sparad för museiändamål. Skrot hopsamlat från haverier, vissa reservdelar och ritningar finns kvar. Vi har en fin modell i vårt museum. Pelle visade många fina bilder och en kort filmsekvens tagen på F4 på 1940-talet. Vi har ju B5 i vår logga.

2016-09-30

Bengt Landervik

Bifogad bild visar Per Björkqvist. Fotograf: Bengt Landervik